

jeg mig naturligtvis for en saa kyndig Sprogmand som det ærede Medlem for Bette Amts 3die Valgkreds.

Madsen: Det ærede Medlem for Bornholms Amts 1ste Valgkreds (Køfod) kom idag atter tilbage til den Sætning, at de $\frac{4}{5}$ af Kommunens Valgere ikke have Raad til at sidde i Sogneraadet. Han omtalte fremdeles i sin første Tale, at det var tidsnok at give dem en udvidet Valgret, naar de vidste, at de havde Raad til at sidde i Sogneraadet, og han vilde stemme imod Loven, sagde han, fordi de ingen Nytte havde af at faae en saadan almindelig Valgret, idet de ingen Gynde havde til at sidde i Sogneraadet. Jeg vil dog gjøre opmærksom paa, at jeg kjender flere Husmænd, som i mange Aar have siddet i Sogneraadet, ja endog have været Formænd deri, eller i Sogneforstanderskabet, som det forhen kaldtes, og de have godt kunnet udføre deres Gjerning, og have viist, at de ogsaa havde Gynde dertil. Jeg veed ligeledes, at der i vor Midte sidder en Mand, som er Husmand, som i flere Aar har været Medlem af Sogneforstanderskabet og Sogneraadet, og som ogsaa i mange Aar har været Formand; det har endog viist sig, at de høist Bessattede til sidst have valgt ham ind i Sogneraadet, efterat han i 3 Aar ikke havde været Medlem af det. Jeg tror, at dette er et fuldstændig godt Bevis paa, at hvad det ærede Medlem for Bornholms Amts 1ste Valgkreds har fremsat som en Anke imod Loven, aldeles Intet har at betyde. Jeg troede, at det ærede Medlem havde noget mere Kjendskab til Forholdene omkring i Landet og havde noget mere Erfaring, end jeg nu mærker, at han har. Naar han bestandig taler om, at det er de Uformuende, vi her ville give almindelig Valgret, idet vi sige, at de $\frac{4}{5}$ skulle have lige Valgret med den høist Bessattede Femtedel, kan jeg forfikkre, at jeg kjender en Kommune, hvor der blandt den høist Bessattede Femtedel kun er en eneste Gaardmand medtagen, medens alle de øvrige Gaardmænd i Sognet høre til de $\frac{4}{5}$, som ikke have den privilegerede Valgret. Hvorledes kan man da komme og sige, at det er Husmandsklassen og Gaardmandsklassen,

som det kommer an paa at sondre imellem, og at man ikke kan give Husmændene lige Ret med Gaardmændene? Naar det er en Kjendsgjerning, at der i en Kommune kun er medtaget een Gaardmand blandt den høist Bessattede Femtedel, kan man dog paa ingen Maade sige, at de $\frac{4}{5}$ hovedsagelig bestaa af Husmænd. Det ærede Medlem for Bornholms Amts 1ste Valgkreds sagde ogsaa i sit første Foredrag, at man først skulde se, om de $\frac{4}{5}$, der ikke have ligesaa stor Valgret som den høist Bessattede Femtedel, virkelig havde brugt deres Valgret i den fulde Udstrækning, men hvorledes kan det ærede Medlem tale saaledes? Veed det ærede Medlem ikke, at Alle møde ved det almindelige Valg; der er ingen Forskjel, men der vælge Alle de med, som have svaret Bidrag til Kommunen, og som have havt Dphold i den i 1 Aar. Naar da det overveiende Flertal stemmer paa de selsomme Medlemmer, kan man dog ikke der komme til at sondre og sige: Have de $\frac{4}{5}$ brugt deres Valgret i den fulde Udstrækning? Jeg forstaar ikke, hvorledes det ærede Medlem kan komme med et saadant Udtryk. Jeg skal forresten sige, at jeg for mit Vedkommende snart har hørt til den høist Bessattede Femtedel og snart til de $\frac{4}{5}$. Jeg har imidlertid været Medlem af Sogneforstanderskabet og af Sogneraadet i 21 Aar, men jeg har altid været valgt ved det almindelige Valg, og maaske kan det bidrage Noget til, at jeg er en Ven af den almindelige Valgret. Det er jeg imidlertid efter min Erfaring overbevist om, at det i Grunden i de allerfleste Kommuner aldrig vil faa Noget at betyde, om man vedtager denne Forandring i Valgretten eller ei, men jeg siger ogsaa paa den anden Side, at jeg har set Misbrug af den saakaldte privilegerede Valgret. Jeg har f. Ex. endog hørt, at den høist Bessattede Femtedel har valgt 4 Husmænd ind i et Sogneraad, hvortil der skulde vælges 7 Medlemmer, blot fordi disse Husmænd ved adskillige Leiligheder havde talt om de kommunale Anliggender. Den privilegerede Femtedel valgte da Husmændene for at tugte dem, og efterat den havde valgt de 4 Husmænd ind i Sogneraadet, valgte den igjen den ene af dem til Formand. Selv om